

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS
PADĖTIES“ NR. IX-2206 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIII-1864 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 1, 2, 5, 6, 7, 9 IR 10 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS
INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS PARAMOS MIRTIES ATVEJU ĮSTATYMO NR. I-348 5
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGINĖS
SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS ĮSTATYMO
NR. IX-1675 1, 2 IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŠALPOS PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-675 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ ĮSTATYMO
NR. XII-2507 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-549
10 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai.

2019 m. kovo 29 d. Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė (toliau – JK) turėtų išstoti iš Europos Sąjungos (toliau – ES). JK piliečiai, šiuo metu ES piliečiai, nuo JK išstojimo iš ES dienos taps trečiosios šalies piliečiais. JK Parlamentui atmetus JK išstojimo iš ES susitarimo projektą, su JK išstojimo iš ES susijusius klausimus kiekviena ES valstybė narė sprendžia atskirai. Atsižvelgiant į tai, įstatymų projektų tikslas – reglamentuoti JK piliečių ir jų šeimos narių, tiek gyvenančių Lietuvos Respublikoje, tiek atvykstančių į Lietuvos Respubliką po JK išstojimo iš ES dienos, teisinę padėtį.

Pažymėtina, kad ES valstybės narės raginamos laikytis palankaus požiūrio į JK piliečius, kurie jau gyvena jų teritorijoje, t. y. imtis priemonių, kad visi JK piliečiai, kurie teisėtai gyvena valstybėje narėje po JK išstojimo iš ES dienos, ir toliau be pertrūkio būtų laikomi tos valstybės narės teisėtais gyventojais. Taip pat Europos Komisija pabrėžia, kad priemonės, kuriomis ES valstybės narės įgyvendina šią rekomendaciją, turi būti trumpalaikės ir iki 2020 m. sausio 1 d. JK piliečių turimi dokumentai turėtų būti pakeisti į leidimus gyventi. Atsižvelgiant į Europos Komisijos rekomendacijas, į tai, kad nemažai Lietuvos Respublikos piliečių gyvena JK, norint, kad tarp JK bei Lietuvos Respublikos klostytųsi kuo palankesni tolesni santykiai, siekiama JK piliečiams ir jų šeimos nariams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, ir po JK išstojimo iš ES dienos sudaryti kuo palankesnes sąlygas laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje. Europos Komisija laikosi nuomonės, kad JK piliečiai galėtų būti tam tikrą laikotarpį prilyginami ES piliečiams, tik jeigu JK išstotų iš ES su susitarimu.

JK išstojus iš ES santykiuose su JK nebebus taikomi ES socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai, t. y. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką (toliau – koordinavimo reglamentai), kurie šiuo metu reglamentuoja socialinės apsaugos išmokų skyrimą ES migruojantiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, nebeliks teisinio pagrindo nustatant teisę į socialinio draudimo pensiją sumuoti JK įgytą socialinio draudimo stažą. Todėl Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie dirba ar gyvena JK, kurie grįš iš JK į Lietuvos Respubliką, taip pat JK piliečiai, kurie dirbo ir įgijo socialinio draudimo stažą Lietuvos Respublikoje, gali netekti teisės į socialinio draudimo pensiją.

Įstatymų projektų uždaviniai:

1) reglamentuoti Lietuvos Respublikoje gyvenančių JK piliečių ir jų šeimos narių statusą nuo JK išstojimo iš ES dienos ir numatyti 9 mėnesių pereinamąjį laikotarpį šių asmenų statusui pasikeisti;

2) nustatyti palankias sąlygas JK piliečių ir jų šeimos narių apsigyvenimui darbo, verslo ar kitos teisėtos veiklos pagrindais;

3) reglamentuoti iki JK išstojimo iš ES dienos įgyto socialinio draudimo stažo įskaitymą skiriant socialinio draudimo pensijas Lietuvoje;

4) reglamentuoti socialinės apsaugos išmokų mokėjimą JK piliečiams ir jų šeimos nariams, taip pat iki JK išstojimo iš ES dienos JK piliečiams ir jų šeimos nariams vadovaujantis koordinavimo reglamentų nuostatomis paskirtų socialinės apsaugos išmokų mokėjimą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu JK yra ES valstybė narė ir jos piliečiams yra taikomos ES piliečiams taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios užsieniečių atvykimo ir išvykimo, buvimo ir gyvenimo ir kitus užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje bei socialinės srities klausimus.

Iki 2019 m. kovo 1 d. pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – UTPĮ) 99 straipsnio 1 dalį ES valstybės narės piliečio, atvykusio gyventi į Lietuvos Respubliką ilgiau negu 3 mėnesius per pusę metų ir atitinkančio bent vieną iš šio įstatymo 101 straipsnio 1 dalyje numatytų pagrindų, teisei gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinti buvo išduodama vidaus reikalų ministro nustatytos formos pažyma (popierinė A4 formato pažyma). Pagal 2018 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtą Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1864, nuo 2019 m. kovo 1 d. ES piliečiams išduodamas kortelės formos Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimas, kuriame elektroniniu būdu fiksuojami ES valstybės narės piliečio biometriniai duomenys – veido atvaizdas ir dviejų pirštų atspaudai tapatybei patvirtinti.

JK, išstojusios iš ES, piliečiams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje ar ketinantiems atvykti gyventi į Lietuvos Respubliką, būtų taikomos tokios pačios sąlygos leidimui laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – leidimas gyventi), piniginei socialinei paramai ir kitoms socialinėms išmokoms (laidojimo pašalpoms, išmokoms vaikui, šalpos išmokoms, tikslinėms kompensacijoms) gauti kaip ir kitų trečiųjų šalių piliečiams.

Šiuo metu socialinio draudimo pensijų skyrimą ES migruojantiems asmenims reglamentuoja koordinavimo reglamentai. Vienas iš pagrindinių koordinavimo reglamentų principų yra draudimo laikotarpių sumavimas. Kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje asmuo buvo apdraustas, draudimo stažas yra išsaugomas. Sumokėtos socialinio draudimo įmokos nei perkeliama į kitą šalį, nei išmokamos asmeniui, jei asmens draudimas toje šalyje nutrūksta. Kiekviena šalis, kurioje asmuo buvo apdraustas bent vienus metus, turės mokėti pensiją. Pensija bus skaičiuojama pagal asmens draudimo stažą toje šalyje, t. y. pensija apskaičiuojama proporciniu principu. Nustatant asmens teisę į pensiją, sumuojamas kitose valstybėse narėse įgytas stažas. Kiekviena valstybė narė mokamos pensijos dydį apskaičiuoja pagal savo nacionalinius įstatymus, vertinamos tik toje valstybėje narėje gautos pajamos ar sumokėtos socialinio draudimo įmokos, pvz., asmuo, dirbęs 15 metų Lietuvoje, 10 metų JK ir 10 metų Latvijoje, sukakęs senatvės pensijos amžių, gaus pensiją iš trijų valstybių narių. Lietuva mokės pensiją už 15 metų, JK ir Latvija atitinkamai mokės už 10 metų. Nustatant teisę į pensiją bus sumuojamas visose valstybėse narėse įgytas stažas, t. y. bus atsižvelgta į 35 metus stažo (15 + 10 + 10).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekte (toliau – UTPI projektas) siūloma nustatyti atskirą pagrindą leidimui laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – leidimas laikinai gyventi) išduoti JK piliečiams, kurie ketina dirbti ar užsiimti teisėta veikla Lietuvos Respublikoje, ir taikyti palankesnes leidimų laikinai gyventi išdavimo sąlygas. Šios šalies piliečiui siūloma išduoti iki 3 metų galiojantį leidimą laikinai gyventi, jeigu jis įdarbinamas pagal darbo sutartį, atvyksta užsiimti verslu ar kita teisėta veikla, įskaitant individualią veiklą, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (savarankiška veikla, kuria verčiantis siekiama gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį, įskaitant savarankiškos kūrybos, profesinę, sporto, atlikėjo veiklas). Pažymėtina, kad užsienietis galėtų atvykti kartu su šeima, įskaitant atvejus, kai būtų įdarbinamas pagal darbo sutartį (kitų trečiųjų šalių piliečių, atvykstančių dirbti, išskyrus aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, šeimos nariams leidimo laikinai gyventi išdavimas šeimos susijungimo pagrindu galimas tik užsieniečiui pragyvenus Lietuvoje dvejus metus ir turint pagrįstą perspektyvą įgyti leidimą nuolat gyventi). JK piliečiams siūloma netaikyti reikalavimo gauti leidimą dirbti. Leidimas laikinai gyventi verslo pagrindu JK piliečiui būtų išduodamas, jeigu jis yra įmonės, vykdančios veiklą Lietuvos Respublikoje, dalyvis ar vadovas ir jo atvykimo tikslas yra darbas toje įmonėje, t. y. siūloma netaikyti kitų trečiųjų šalių piliečiams taikomų leidimo laikinai gyventi teisėtos veiklos (verslo) pagrindu išdavimo sąlygų dėl įmonės veiklos trukmės, nuosavo kapitalo dydžio, investuotų lėšų ir įdarbintų darbuotojų. Tačiau bendrosios leidimo laikinai gyventi išdavimo sąlygos (turėti sveikatos draudimą, lėšų pragyventi ir kt.) jiems būtų taikomos. Siūloma šių šalių piliečiams taikyti išlygą dėl laikinojo nedarbo, kuri kitų trečiųjų šalių piliečiams taikoma tik, jeigu jie yra aukštos profesinės kvalifikacijos darbuotojai, t. y. leidimas laikinai gyventi galėtų būti naikinamas, jeigu užsienietis tapo bedarbiu ilgiau negu 3 mėnesiams iš eilės ar daugiau negu vieną kartą per leidimo laikinai gyventi galiojimo laikotarpį.

Lydinčiais UTPI projektą socialinės srities įstatymų pakeitimais siūloma JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, nustatyti teisę pasinaudoti Lietuvoje veikiančia neįgalųjų socialinės integracijos sistema, kurią sudaro medicininės, profesinės ir socialinės rehabilitacijos paslaugų teikimas, neįgalumo lygio, darbingumo lygio, specialiųjų poreikių lygio ir specialiųjų poreikių nustatymas, tikslinių kompensacijų skyrimas ir mokėjimas specialiesiems poreikiams tenkinti bei užtikrinama teisė gauti šalpos išmokas. Taip pat siūloma nustatyti teisę JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir kurie ne mažiau kaip 3 mėnesius gyvena Lietuvos Respublikoje (šių šalių piliečiams darbuotojams (taip pat savarankiškai dirbantiems) ir jų šeimos nariams reikalavimas ne mažiau kaip 3 mėnesius gyventi Lietuvos Respublikoje netaikomas), tomis pačiomis sąlygomis kaip ir ES piliečiams ir jų šeimos nariams gauti išmokas vaikams (vienkartinė išmoka vaikui, išmoka vaikui, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai ir vienkartinė išmoka nėščiai moteriai), laidojimo pašalpą ir piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams. Toks reguliavimas nustatomas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas JK piliečiams, kurie jau gyvena Lietuvos Respublikoje arba ketina atvykti dirbti į Lietuvos Respubliką.

Siekiant užtikrinti JK piliečių ir jų šeimos narių teisėtus lūkesčius, siūloma nustatyti, kad tikslinės kompensacijos, šalpos pensijos ir išmokos vaikams, kurios mokamos periodiškai ir buvo paskirtos Jungtinės Karalystės piliečiams ir jų šeimos nariams iki Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dienos būtų mokamos atitinkamų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais sąlygomis iki teisės į minėtas išmokas pabaigos.

Be to, UTPI projektą lydinčiuose teisės aktuose siūloma nustatyti, kad iki JK išstojimo iš ES JK dienos įgytas pensijų socialinio draudimo stažas įskaitomas koordinavimo reglamentuose nustatyta tvarka. Tai leistų užtikrinti, kad nustatant teisę į pensiją bus atsižvelgta į JK iki išstojimo iš ES dienos įgytą stažą ir asmuo nepraras įgytų teisių į pensiją. Tokia nuostata ypač aktuali

Lietuvos Respublikos piliečiams, kurie dirbo JK gana ilgą laiką ir be draudimo laikotarpių sumavimo principo gali neįgyti teisės į socialinio draudimo pensiją Lietuvoje.

Taip pat siekiant aiškumo UTPĮ projektą lydinčiuose teisės aktuose siūloma šeimos nario sąvoką apibrėžti taip, kaip ši sąvoka apibrėžta UTPĮ.

UTPĮ projekte siūlomas naujas leidimo laikinai gyventi pagrindas būtų taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems JK piliečiams (jeigu jį atitinka), taip pat ir į Lietuvos Respubliką atvykstantiems po JK išstojimo iš ES dienos JK piliečiams neribotą laiką, suteikiant JK piliečiams palankesnes atvykimo į Lietuvos Respubliką dirbti sąlygas. Analogišką leidimo laikinai gyventi pagrindą siūloma nustatyti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekte (TAIS Nr. 18-12715(2)) ekonomiškai stipriausių G7 ir EBPO šalių (Australijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Pietų Korėjos Respublikos, Naujosios Zelandijos), kurioms taikomas bevizis režimas, piliečių atvykimui ir apsigyvenimui verslo ar darbo pagrindais. Toks reguliavimas nustatomas siekiant pritraukti ekonomiškai stiprių šalių piliečius atvykti dirbti į Lietuvos Respubliką.

JK piliečiams leidimai laikinai gyventi kitais pagrindais (pvz., aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantis darbas, perkėlimas įmonės viduje, studijos ar stažuotės, dėstytojai arba tyrėjai) bus išduodami UTPĮ nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu vis dar nėra aišku, ar JK išstos iš ES, taip pat nėra aišku, ar nenuspręs atidėti išstojimo momento, siūloma numatyti, kad UTPĮ projekto nuostatos įsigaliotų JK išstojimo iš ES dieną, o pereinamasis laikotarpis truktų 9 mėnesius nuo JK išstojimo iš ES dienos, nenumatant konkrečių datų.

Siekiant išvengti neigiamų teisinių ir praktinių pasekmių JK piliečiams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, jiems netekus ES piliečio statuso nuo JK išstojimo iš ES dienos be susitarimo, UTPĮ projekte siūloma nustatyti 9 mėnesių pereinamąjį laikotarpį, kurio metu JK piliečiai ir jų šeimos nariai galėtų pasikeisti iki JK išstojimo iš ES dienos išduotus dokumentus, patvirtinančius ES valstybės narės piliečio ar jo šeimos nario teisę gyventi Lietuvos Respublikoje. Siūloma nustatyti Europos Komisijos rekomenduojamą pereinamąjį laikotarpį, kad JK piliečiai turėtų pakankamai laiko apsispręsti dėl savo ketinimų toliau gyventi Lietuvos Respublikoje ir gauti reikiamus leidimus gyventi (leidimų gyventi išdavimo procedūra trunka iki 3 mėnesių). Pažymėtina, kad ilgesnis pereinamasis laikotarpis būtų nenaudingas JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kadangi ilginant pereinamąjį laikotarpį ilgėtų laikotarpis, kuomet JK piliečių ir jų šeimos narių teisinė padėtis būtų neaiški. Pasibaigus dokumentų, patvirtinančių teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, galiojimui, būtų neaišku, dėl kokio dokumento – ES piliečio ar jo šeimos nario teisę gyventi patvirtinančio dokumento ar leidimo laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje – JK piliečiai ar jų šeimos nariai turėtų kreiptis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kol nebus aiškus JK piliečio teisinis statusas, tol nebus galima spręsti klausimų, susijusių su jo šeimos nario statusu.

Analogiškas pereinamasis laikotarpis nustatomas ir UTPĮ lydinčiuose socialinės srities įstatymų pakeitimuose, nustatant, kad 9 mėnesius nuo JK išstojimo iš ES dienos JK piliečiams ir jų šeimos nariams, įgijusiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje iki JK išstojimo iš ES dienos, taikomos iki šių įstatymų įsigaliojimo dienos galiojusios atitinkamų įstatymų nuostatos.

JK piliečiams ir jų šeimos nariams leidimai gyventi bus išduodami atsižvelgus į jų esamą statusą (JK piliečiui, įgijusiam teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, bus išduodamas leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jei ne – tada JK piliečiui bus išduodamas leidimas laikinai gyventi) ir į tai, koks jų buvimo Lietuvos Respublikoje tikslas (JK piliečiui studentui leidimas laikinai gyventi bus išduodamas UTPĮ 40 straipsnio 1 dalies 6 punkte numatytu pagrindu, jeigu JK pilietis dirba aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, jis galės rinktis – ar kreiptis dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo pagal UTPĮ 40 straipsnio 1 dalies 4¹ arba 16 punktą). Pažymėtina, kad JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie yra įgiję teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, bus išduodami leidimai nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje netaikant valstybinės kalbos egzamino ar Lietuvos Respublikos Konstitucijos pagrindų egzamino. Tokiems JK piliečiams ir jų šeimos nariams leidimai nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje bus išduodami pačiomis palankiausiomis sąlygomis, be jokių papildomų reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, kad JK planuoja netaikyti dokumentų išdavimo mokesčio Lietuvos Respublikos piliečiams, siūloma laikytis abipusiškumo principo ir Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme numatyti, kad JK piliečiams ir jų šeimos nariams, įgijusiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje iki JK išstojimo iš ES dienos, nebūtų imama valstybės rinkliava už prašymų išduoti leidimus gyventi nagrinėjimą ir leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje įforminimą. Rinkliavų įstatymo projektas Lietuvos Respublikos Seimui teikiamas kartu su kitais projektais, susijusiais su JK išstojimu iš ES. Siekiant, kad JK piliečiams ir jų šeimos nariams būtų aišku, kokios nuostatos bus taikomos jiems keičiantis dokumentus, UTPI projekte siūlome nurodyti, kad minėta rinkliava neimama vadovaujantis Rinkliavų įstatymu.

Remiantis UTPI 28 straipsnio 3 dalimi, prašymo išduoti leidimą gyventi pateikimas nesuteikia teisės užsieniečiui būti Lietuvos Respublikoje. Jeigu paskutinę pereinamojo laikotarpio dieną JK pilietis ar jo šeimos narys pateiktų prašymą išduoti leidimą gyventi, toks jo prašymas jam nesuteiktų teisės likti Lietuvos Respublikoje ir jis turėtų arba išvykti iš Lietuvos Respublikos, kol bus išnagrinėtas prašymas išduoti leidimą gyventi ir priimtas sprendimas, arba kreiptis dėl nacionalinės vizos išdavimo. Tačiau jeigu būtų priimtas Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus, tada JK piliečiai turėtų teisę būti Lietuvos Respublikoje ir kitose Šengeno erdvės valstybėse 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.

UTPI projekte nustatomos pereinamosios nuostatos skirtos tik JK piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie iki JK išstojimo iš ES dienos įgijo teisę gyventi Lietuvos Respublikoje ir toliau ketina joje gyventi, teisiniam statusui susitvarkyti ir dokumentams pasikeisti. Kadangi pasibaigus UTPI projekte numatytam pereinamajam laikotarpiui ir JK piliečiams, ir jų šeimos nariams pasikeitus dokumentus, UTPI projekte su tuo susijusios nuostatos taps nebeaktualios, netikslinga šių nuostatų inkorporuoti į Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir nustatyti kaip nuolat galiojančių.

Atsižvelgiant į tai, kad šis UTPI projektas greičiausiai įsigalios iki 2019 m. liepos 1 d. (numatoma JK išstojimo iš ES data 2019 m. kovo 29 d.), kartu teikiamas ir 2018 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1864 pakeitimo įstatymo projektas, kuriame atitinkamai pakeičiamos tos pastarojo įstatymo nuostatos, kurios įsigalios nuo 2019 m. liepos 1 d. ir kurios keičiamos UTPI projekte. Jeigu JK išstojimo iš ES data būtų nukelta ir būtų vėlesnė nei 2019 m. liepos 1 d., šis įstatymo projekto pakeitimas taptų nebeaktualus ir nereikalingas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir, kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

JK piliečiams sudarytos palankesnės sąlygos atvykti ir dirbti, efektyviau tvarkomos imigracijos procedūros galėtų prisidėti prie socialinės ir ekonominės valstybės gerovės kūrimo bei šalies konkurencingumo didinimo.

Aiškus reglamentavimas dėl JK iki išstojimo iš ES dienos įgyto stažo sumavimo nustatant teisę į socialinio draudimo pensiją leistų užtikrinti Lietuvoje ir JK dirbusių ir abiejose valstybėse narėse įgijusių stažo asmenų socialines garantijas. Nepakeitus Socialinio draudimo pensijų įstatymo po JK išstojimo iš ES dienos nebeliks teisinio pagrindo sumuoti JK įgytą stažą nustatant asmens teisę į pensiją, todėl dalis asmenų gali netekti teisės į socialinio draudimo pensiją Lietuvoje.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymų priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimti įstatymai prisidės prie palankesnės ir skaidresnės verslo aplinkos kūrimo.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų nereikia.

9. Ar įstatymų projektai, parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymų projektuose neapibrėžiamos naujos sąvokos, kurias reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymus, turės būti keičiamas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. 1V-329 „Dėl Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo, keitimo, panaikinimo, taip pat įvertinimo, ar santuoka, registruota partnerystė, įvaikinimas ar įmonė yra fiktyvūs, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (siekiant nustatyti leidimų laikinai gyventi išdavimo tvarką JK piliečiams ir jų šeimos nariams).

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

UTPI projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, tačiau, Rinkliavų įstatyme numčius neimti valstybės rinkliavos iš JK piliečių ir jų šeimos narių už prašymų išduoti leidimus gyventi nagrinėjimą ir leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje įforminimą, valstybės biudžetas negautų apie 100 000 EUR pajamų.

Papildomą lėšų poreikį dėl piniginės socialinės paramos teikimo JK piliečiams objektyviai apskaičiuoti ir įvertinti negalima, nes neaišku, kiek šių užsieniečių į Lietuvą atvyks su savo šeimomis, kiek iš jų taps nepasiturinčiais gyventojais, kiek iš jų galimai žus arba mirs ir kiek bus tokių, kurių sveikatos būklė ar socialinė padėtis pasikeis. Remiantis Migracijos departamento pateiktais duomenimis, šiuo metu teisę gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinanti pažyma išduota apie 400 JK piliečių, tačiau nėra aišku, kiek JK piliečių gyvena Lietuvos Respublikoje neturėdami tokios pažymos. Be to, dalis JK piliečių gali nuspręsti nepasilikti Lietuvos Respublikoje. Atsižvelgiant į tai, darytina prielaida, kad lėšų poreikis iš valstybės ir savivaldybių biudžetų būtų neženklus.

Socialinio draudimo pensijos bus mokamos tik už Lietuvoje įgytą stažą, jų dydis bus apskaičiuojamas pagal Lietuvoje sumokėtas socialinio draudimo įmokas.

Kitiems įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.
„Leidimas gyventi“, „užsienietis“, „šeimos narys“ .

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.
Nėra.
